

**PLENARI DEL CONSELL MUNICIPAL DE
SERVEIS SOCIALS DE L'HOSPITALET**
29 de març del 2023

“El Treball Social i el canvi
social: crisi o oportunitat?”

Conchita Peña
cpena@tscat.cat

Qui som el TSCAT?

Els territoris

- ✓ Col·legi Autonòmic amb 5 delegacions.
- ✓ **Ve**u i referent **professional i social** del col·lectiu col·legiat de treballadores i treballadors socials de Catalunya.

Qui som el TSCAT?

La col·legiatura

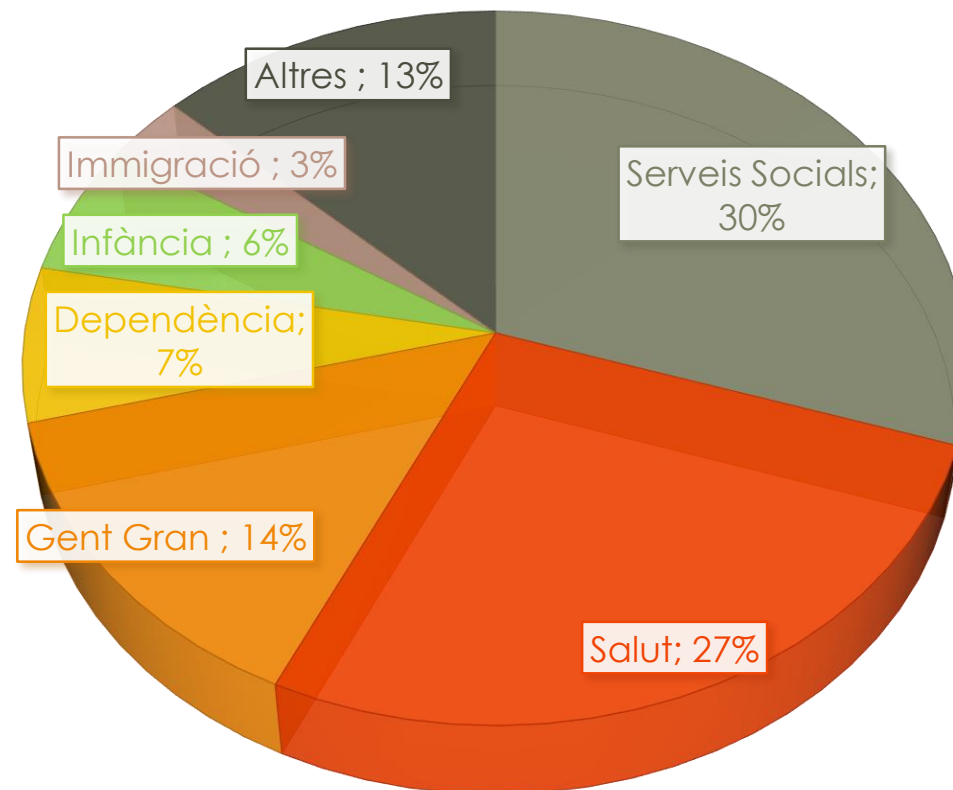
Més de **7.000** col·legiades i col·legiats

- ✓ **92%** dones
- ✓ **8%** homes

Professió feminitzada!!

Qui som el TSCAT?

PRINCIPALS ÀMBITS DE TREBALL COL·LEGIATURA

Qui som el TSCAT?

Els òrgans de govern

- Junta de Govern
- Degana
- Gerència
- Juntes territorials
- Revista de Treball Social (RTS)
- Consell de Deontologia
- Grup 65
- Seminari permanent d'Història
- Assessoria de publicacions no periòdiques
- Comissions i grups de Treball

Qui som el TSCAT?

Comissions

[Comissió de Salut Mental](#)

[Comissió d'Habitatge](#)

[Comissió de Gènere](#)

[Comissió de Peritatge Social](#)

[Comissió de Supervisió](#)

[Comissió de Dependència i DisCapacitat
\(Secció DisCapacitat\)](#)

[Comissió de Solidaritat i Cooperació](#)

[Comissió de Salut](#)

[Comissió de Relacions Internacionals](#)

[Comissió de Migracions i Interculturalitat](#)

[Comissió Serveis Socials Bàsics](#)

[Comissió de Dependència i DisCapacitat
\(Secció Dependència\)](#)

[Comissió de Mediació](#)

[Comissió d'Emergències i Catàstrofes](#)

[Comissió d'Infància i Família](#)

[Comissió de Treball Social Comunitari](#)

Grups de Treball

Salut	Lleida
Grup Dependència i Discapacitat	Tarragona
Promoció de la Salut	Girona
Salut i Gent Gran	Terres de l'Ebre
Treball Social en l'àmbit educatiu	Barcelona
Grup per a la dignificació professional	Girona
Grup Serveis Social Bàsics	Tarragona
Grup de salut	Tarragona
Treball Social i Neurociències	Barcelona
Emergències i Catàstrofes	Tarragona Terres de l'Ebre
SIM	Girona
Emergències i Catàstrofes	Girona
Mediació	Tarragona
Treballadors/es socials Seniors	Lleida
Mediació	Lleida
Pèrits	Lleida
Emergències i Catàstrofes	Lleida
Emergències i Catàstrofes	Manresa - Catalunya Central
Serveis Socials Bàsics	Manresa - Catalunya Central
Sanitat	Manresa - Catalunya Central
Toxicomanies	Barcelona
Centres de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP)	Barcelona
PADES i Complexitat Socio sanitària	Barcelona
Territorial Sabadell	Barcelona
Territorial de l'Alt Penedès	Barcelona
Territorial de Terrassa	Barcelona

Què fem?

La professió i els àmbits d'intervenció

Serveis Socials	Salut	Salut Mental	Infància i famílies	Dependència
Discapacitat	Educació	Justícia	Immigració	Cooperació
Dona	Habitatge	Mediació	Emergències	Comunitària

No som només els Serveis Socials!!

Què fem?

- ✓ Promovem el canvi, el desenvolupament, la cohesió social, **l'enfortiment i l'alliberament** de les persones.
- ✓ Ens regim pels principis de la **justícia social**, els **drets humans**, la responsabilitat col·lectiva i el respecte a la diversitat.
- ✓ Incorporarem a les nostres intervencions, els factors de l'entorn com a element clau per generar canvis, des de la perspectiva de l'atenció centrada en la persona.
- ✓ Analitzem la realitat de les persones i de la societat en tota la seva diversitat per entendre el seu rol, els comportaments i la influència del context, per impulsar canvis.
- ✓ “Facilem una bona salut, prevenim la malaltia i ajudem als malalts i les seves famílies a resoldre els problemes socials i psicosocials relacionats amb la malaltia”(1).

(1.)La definició de Treball Social Sanitari del Diccionari de Treball Social realitzat per Robert Barker i editat per la NASW.

Com ho fem?

1. Basem la nostra intervenció en **l'acompanyament, l'escolta i el diàleg.**
 - ✓ Construïm espais de relació amb les persones.
 - ✓ Dotem de les eines que els permetin superar i recuperar itinerari vital.
 - ✓ Treballem amb les persones perquè puguin millorar la seva qualitat de vida, des de la seva concepció.
2. **Utilitzem les nostres competències emocionals, relacionals i psicosocials com a instrument de canvi en les persones.**
 - ✓ Som una professió de pell, "***Skins Professions***". Els professionals que l'exercim, necessitem ser sensibles a l'estat emocional de l'altre per donar-los un acompanyament adequat.
 - ✓ Treballem des de l'empatia.
 - ✓ Mirada sistèmica. Observem les connexions de les persones amb el seu entorn

El Treball Social - Aproximació a la realitat professional

El TS en crisi?

El Treball Social - Aproximació a la realitat professional

Causes

1. Internes de la mateixa professió

- ▶ Professió feminitzada amb rol de “cura”.
- ▶ Franca competència de les “professions socials”.
- ▶ Coherència entre l'exercici de la professió i la preparació acadèmica.

2. Estructurals dels sistemes de benestar

- ▶ El sistema de SS obsolet: de l'assistencialisme a l'acompanyament i la transformació social.
- ▶ El rol de la TS com a acreditador de la pobresa.
- ▶ Burocratització.

3. Conjunturals

- ▶ Crisi socioeconòmica postpandèmica.

El Treball Social - Aproximació a la realitat professional

- *Professió feminitzada amb rol de “cura”*

Té la nostra professió un sostre de vidre?

El rol social de la nostra professió mimètic de la societat actual heteropatriarcal.

- ▶ Som un col·lectiu feminitzat dedicat a la cura.
- ▶ El símil de “dones cuidant” equival a poc reconeixement de la funció social i àmbit d'aplicació a l'entorn domèstic.
- ▶ Poc accés a llocs directius.

El Treball Social - Aproximació a la realitat professional

➤ *Franca competència de les professions socials*

1. Aparició de nous perfils professionals amb l'etiqueta "Social", amb menys qualificació i "mà d'obra barata".
2. Sobrecàrrega burocràtica del rol de la treballadora social a serveis socials: apareixen nous rols professionals que venen a ocupar els espais d'intervenció assistencial que eren propis del treball social.

L'atenció integrada social i sanitària

- ❖ Potenciar el rol de la treballadora social sanitària a l'Atenció Primària de Salut i als Serveis Socials Bàsics
- ❖ Redefinir la cartera de serveis socials

El Treball Social - Aproximació a la realitat professional

els professionals

Professionals esgotats per la pandèmia

pèrdua del rol

- Burocratització de l'atenció
- Rol del TS acreditador de la pobresa

Causes estructurals

model de SS obsolet

De l'assistencialisme a l'acompanyament i la transformació social.

vulnerabilització

Gran crisi econòmica i pobresa extrema

noves formes de relació amb la ciutadania

- Teletreball
- Digitalització
- Bretxa digital

El Treball Social - Aproximació a la realitat professional

➤ *Professionals esgotats per la pandèmia.*

La cura dels i les professionals

1. Les condicions estructurals han començat a generar un malestar al col·lectiu, i s'ha d'abordar des de les organitzacions. És la seva responsabilitat.
2. La cura de la salut mental dels i les professionals és clau per ajudar en la recuperació dels sistemes.
3. Abordar les violències estructurals.

El Treball Social - Aproximació a la realitat professional

Crisi global- pobresa extrema

Causes Conjunturals

- Crisi 2008
- Crisi socioeconòmica post pandèmica

La lluita contra la pobresa extrema integra **tres dimensions de desenvolupament sostenible:**

- 1.La social**
- 2.L'econòmica**
- 3.L'ambiental**

Objectius de Desenvolupament Sostenible, els ODS, adoptats per les Nacions Unides en 2015/ Agenda 2030

El Treball Social - Aproximació a la realitat professional

1. Dimensió social

- Dificultats d'accés a la salut
 - Dificultat d'accés a l'habitatge
 - Les dificultats per fer front a les despeses ordinàries
 - La manca de cohesió social. Nou contracte social.
-
- ▶ La salut mental infanto juvenil
 - ▶ L'abordatge de la violència masclista

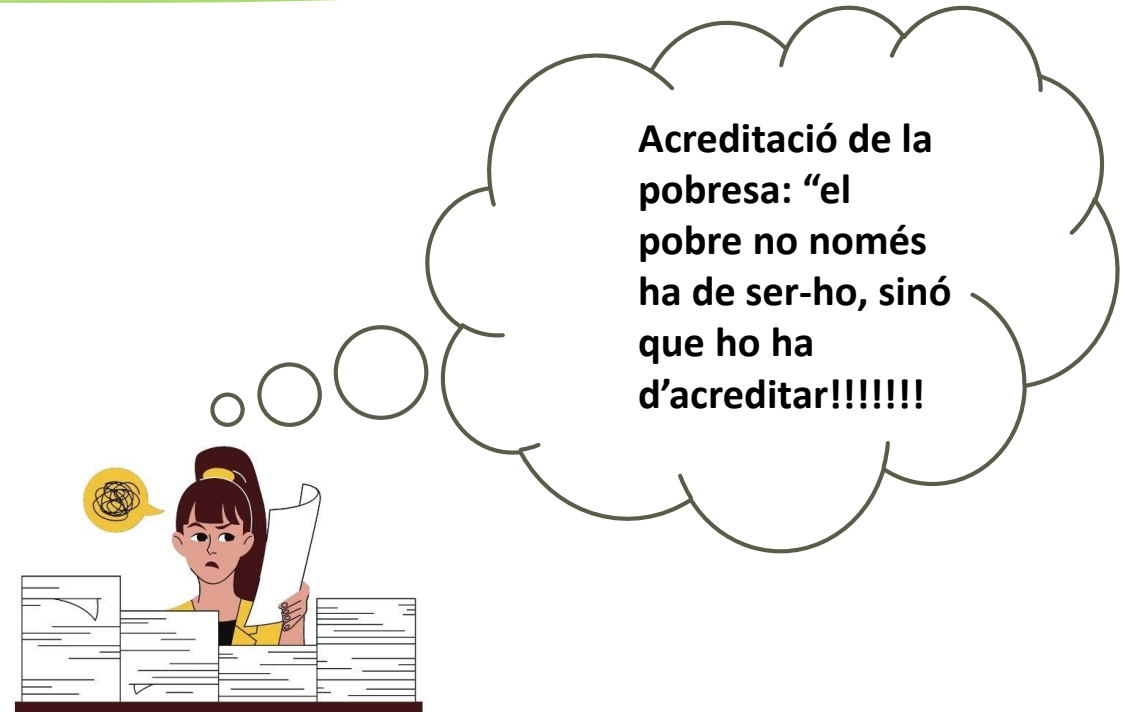
UCI SOCIAL

Mesures extraordinàries de caràcter social per fer front a la crisi socioeconòmica greu i als nous models de pobresa.

El Treball Social - Aproximació a la realitat professional

2. Dimensió econòmica

- ❑ Nou perfil de pobresa:
 - ▶ Treballadors/es pobres
- ❑ Fragmentació de la pobresa:
 - ▶ ENERGÈTICA
 - ▶ HABITACIONAL
 - ▶ FARMACÈUTICA
 - ▶ MENSTRUAL

Fragmentació dels ajuts

El Treball Social - Aproximació a la realitat professional

3. Dimensió ambiental

Requereix de nous models d'intervenció en Treball social fonamentats en la innovació social.

- ▶ Orientat a impulsar en la comunitat pràctiques socials que realment puguin transformar com les persones decidim, actuem i ens comportem en relació al medi ambient i als bens comuns.
- ▶ Incorporar una perspectiva comunitària, mediambiental, sostenible i socialment justa, orientada al desenvolupament humà, més enllà del valor econòmic dominant basat en el consum.

Què ens preocupa?

- ✓ Convertir-nos en simples tramitadores d'ajuts. Burocratització de la professió.
- ✓ Les TS al centre del malestar ciutadà.
- ✓ Invisibilitat i manca de reconeixement de la professió.
- ✓ Esgotament del col·lectiu.
- ✓ Els nous perfils professionals emergents: franca competència i intrusisme.
- ✓ Manca de recursos per atendre l'emergència social.
- ✓ El sistema de Serveis Socials obsolet com a model de provisió.
- ✓ Assumir gestions pròpies d'altres sistemes. "Cotxe escombra"
- ✓ Condicions laborals del tercer sector

Reivindiquem!

1

Disposar d'un sistema de serveis socials de caràcter universal, equitatiu i accessible, que fugi de l'assistencialisme burocràtic i acreditador de la pobresa.

2

Apostar per polítiques econòmiques, d'ocupació i d'habitatge que garanteixin els drets fonamentals de la ciutadania a una vida digna.

3

Impulsar una legislació i normativa ajustada a la realitat socioeconòmica en l'àmbit de l'habitatge, promoure més habitatges públics i oferir més i millor atenció a les persones sense llar

4

Superar l'assistencialisme i la burocràcia per un sistema de drets socials, uns serveis socials i un treball social d'acompanyament, dotant de recursos i infraestructures al treball comunitari, ampliant el nombre de treballadores socials en els àmbits on ja hi som presents.

5

Revisar i racionalitzar l'actual política de prestacions socials, així com la creació d'oficines de tramitació de prestacions socials per a desburocratitzar la intervenció professional.

6

Repensar els criteris a l'hora d'establir les ràtios de professionals per garantir una atenció basada en la qualitat i no en la quantitat

Reivindiquem!

- 7 Implementar polítiques contundents de protecció de les dones víctimes de la violència masclista i una aposta clara per una educació en la igualtat de drets, que elimini el rol de gènere, la supremacia de la societat heteropatriarcal i que garanteixi l'educació sexo afectiva de la infància i la joventut.
- 8 Crear un model d'atenció a la gent gran que garanteixi realment els seus drets, amb residències 100% públiques, suficients places de centres de dia i del Servei d'Ajuda a Domicili (SAD), entre d'altres.
- 9 Revisar i dignificar les condicions laborals dels professionals del tercer sector, de l'àmbit residencial i de les empreses externes que realitzen serveis en centres de titularitat pública. Cal un contracte social equitatiu.
- 10 Facilitar l'acollida plena a la població migrada possibilitant l'accés a la documentació, ajudes, suports i serveis socials, a més de facilitar-los l'empadronament.
- 11 Incorporar els infants com a titulars de drets, escoltant-los, tenint-los en compte en tot allò que els afecta, i garantint la seva participació plena.
- 12 Potenciar el rol de lideratge del treball social i el treball social sanitari en el model de desplegament de l'atenció integrada asocial i sanitària, per garantir una atenció centrada en la persona i el seu entorn.

Moltes gràcies per l'atenció!

Des del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya seguirem treballant per ser l'altaveu d'aquestes reivindicacions i totes aquelles que atemptin contra la dignificació professional i de la ciutadania